

DORPSSTRAAT 13 Bakkerij STRIJKER

al meer dan 200 jaar bakkerij

Uit een burgerwachtlijst van 1797 blijkt dat er een bakkerszaak was op Dorpsstraat 13 aan de Nijeveense Grift, Jan van Veen was er de bakker. In 1797 was de Nijeveense Dijk (de huidige Dorpsstraat) een zandpad en een weg naar Meppel was er niet. Alles wat er in Nijeveen vervoerd moest worden ging over de Nijeveense Grift. De ligging van deze bakkerij aan de Grift betekende dan ook een ideale plek in het centrum van het dorp. Zeer waarschijnlijk was Jan van Veen hier in 1797 niet de eerste bakker maar heeft hij er vele voorgangers gehad. In

Bakkerij bij de brug

1798 deed hij de zaak over aan Roelof Alberts, die ook wel Roelof Boertie of Roelof Doontjes genoemd werd. Zo rond 1812 komt de zaak in handen van Arend van Zalen. Arend was in 1786 geboren in Dalfsen en hij was in 1810 getrouwd met Jennechien Kuiper die in Zwolle geboren was. Hun eerste kind is in Zwolle geboren, waarschijnlijk zijn ze dus vanuit Zwolle in 1812 naar Nijeveen gekomen.

Op de plattegrond van het Kadaster van 1825 staan er duidelijk twee gebouwen op deze kavel, mogelijk de winkel voor aan de Dijk en los ervan, het woonhuis er achter en meer tegen de Grift. Op de schadelijst van de overstroming van 4 februari 1825 meldde Arend enige huisschade en schade aan winkelwaren, totaal 45 gulden. In relatie tot andere gedupeerden had Arend weinig schade.

Arend en Jennechien kregen 3 kinderen: Johannes, die kort na zijn geboorte overleed, Jacomina en Gerrit Jan. Gerrit Jan woonde later een tijd in Havelte en kocht in 1846 de bakkerij van bakker Brinkman in Kolderveen, nu nummer 21.

In 1839 is er een Volkstelling gehouden en daaruit blijkt ook de omvang van het bedrijf. Naast Arend en zijn vrouw Jennechien woonden en werkten er hun dochter Jacomina, die dat jaar getrouwd was met Willem Hazelaar uit Ruinerwold. Willem was er de tweede broodbakker en met Jacomina had hij een kind, dat ten tijde van de volkstelling 25 weken oud was. Ook woonden er nog een dienstknecht en een dienstmeid. Waarschijnlijk waren in 1839 de los van elkaar staande winkel en woning uit 1824 al aan elkaar gebouwd, in 1852 is dat ambtelijk vastgesteld.

In 1860 is Arends vrouw Jennechien overleden en enige tijd later is Arend vertrokken. Op 17 december 1866 werd het pand door de familie van Zalen verkocht aan Kersje van Veen.

Van Kersje van Veen, die zich winkeliersche noemde, zijn geen andere gegevens bekend dan dat zij het pand in 1886 heeft verkocht aan Hendrik Duker.

Hendrik Duker, geboren in 1860 te Smilde, was 25 april 1885 gehuwd met de 21-jarige Hendrikje Woltman, dochter van de Nijeveense timmerman Willem Woltman.

In hun trouwakte staat Hendrik Duker vermeld als bakkersknecht, waarschijnlijk was hij in dienst bij Kersje van Veen. In de geboorteakte van hun eerste kind in 1886 staat

Hendrik Duker

Hendrik dan ook vermeld als bakker. Op 10 april 1891, enige tijd na de geboorte van hun vierde kind, is zijn vrouw Hendrikje Woltman, op 27-jarige leeftijd overleden.

In juli 1892 trouwde Hendrik Duker met Jacoba Woltman, de zus van zijn eerste vrouw. Zij kregen samen 6 kinderen.

Bij de aangifte van een geboren kind moesten er in het gemeentehuis altijd twee getuigen de akte mee ondertekenen. In de jaren 1859 tot 1898 was het gemeentehuis gevestigd op

de Molenweg 2, het pand waar later de winkel was van Thieme Oord en Appie Brug. Als er in een gezin in de Bovenboeren een kind geboren was, kon de vader moeilijk de buurmannen vragen mee te lopen naar het gemeentehuis om daar een "krabbel" te plaatsen. Omdat bakker Duker, evenals de veldwachter, dicht bij het gemeentehuis woonde heeft hij, naast de handtekeningen onder de akten van zijn eigen kinderen, op verzoek, vele tientallen akten mede ondertekend.

Huis Strijker 1923

In 1911 zet Hendrik Duker een punt achter zijn bakkersbestaan in Nijeveen. Bij akte van 7 april 1911 verkoopt hij het hele pand aan zijn zoon Koos Duker. Hij vertrekt met zijn gezin naar een boerderij in De Wijk.

Dan is Koos Duker, geboren 25 december 1887, en een zoon van Hendriks eerste vrouw Hendrikje Woltman, de Nijeveense bakker aan de Grift. Koos was getrouwd met Aafje Pieffers, ze was in Wanneperveen geboren.

Na het overlijden in De Wijk van Hendrik Dukers tweede vrouw, Jacoba Woltman in 1914 en zijn dochters Aaltje en Gezina in 1915, ging het daar niet meer met de boerderij. Koos Duker heeft toen in het achterste oudste deel van zijn pand een woonkamer gebouwd met twee bedsteden en enige stalruimte gemaakt en daar zijn in 1916 Hendrik Duker en zijn zoon Henderikus ingetrokken.

Om die woning te bereiken liep men over het pad tussen de winkel en de grift recht tegen de deur van de woning, die ruim een meter verder naar de grift gebouwd was.

In 1920 werd Aafje Pieffers ernstig ziek en kreeg Koos Duker problemen met zijn bakkerij. Zijn zwager, Willem Pieffers, bakker in Hoogeveen, verzocht daarom één van zijn knechten, Hendrik Strijker, tijdelijk in Nijeveen bijstand te verlenen.

Maar Aafje werd niet beter en Koos Duker en Aafje met hun zoon vertrokken naar Hoogeven. Bij akte van 15 december 1921 verkocht Koos Duker het hele pand aan de 25-jarige Hendrik Strijker. Het pand werd belast met een zakelijk recht van gebruik en bewoning ten behoeve van verkopers vader, Hendrik Duker, gedurende diens gehele leven, op het achterhuis van het perceel op de wijze, zoals hij het op 17 december 1921 gebruikte en bewoonde. Dat recht heeft Hendrik Duker benut tot 1939. In dat jaar is hij met Henderikus vertrokken naar de Nijeveense Bovenboer.

Met hulp van zijn broer en zus, Albert en Annigje Strijker, runde Hendrik Strijker de bakkers-

zaak. Een deel van de woonruimte verhuurde hij aan het pas getrouwde paar, Albert Broer en Aaltje Knol.

In 1922 vertrokken broer en zus Strijker weer naar Balkbrug en Albert Broer en Aaltje kregen een woning bij de Havelterberg.

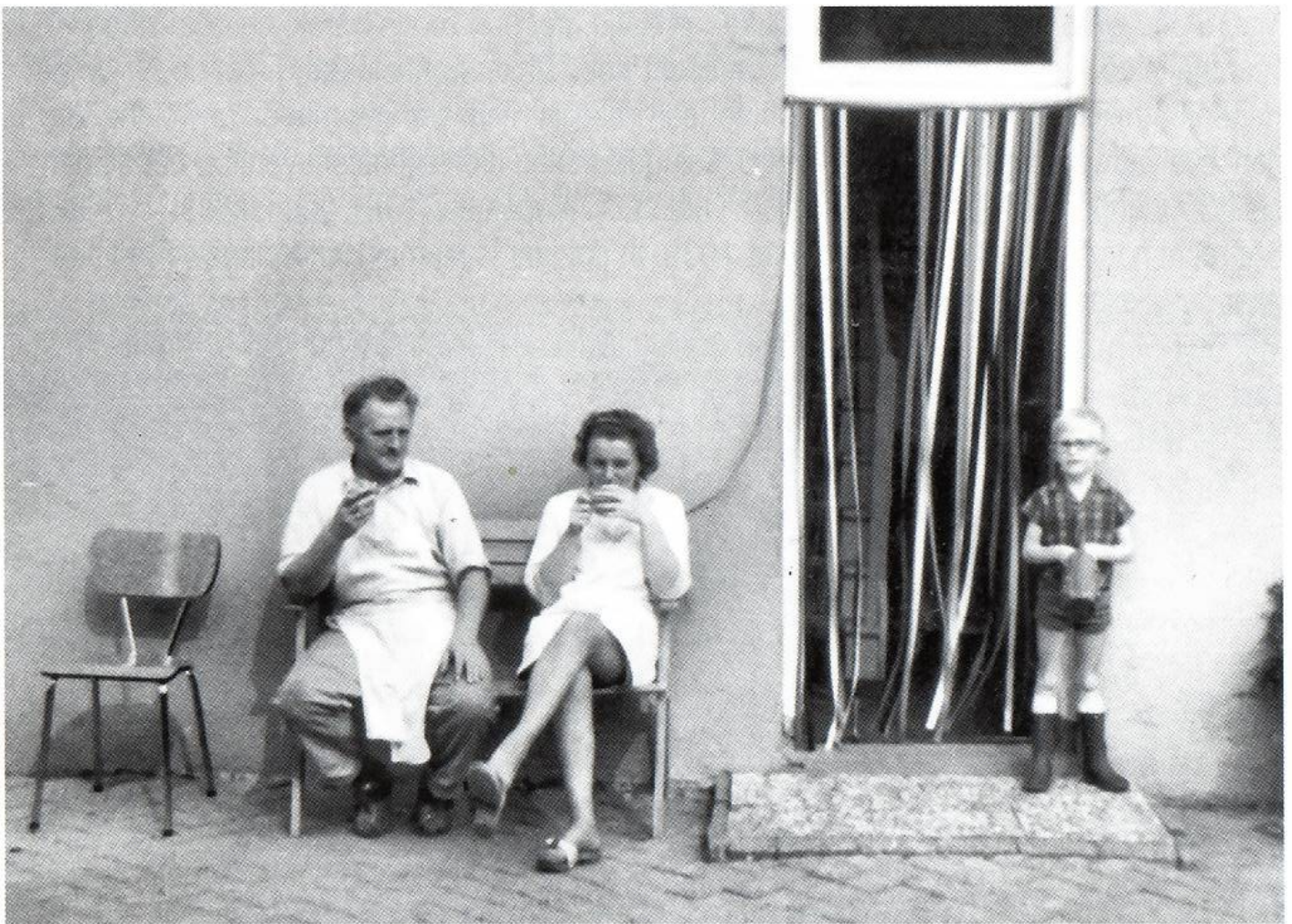
Hendrik Strijker & Luitje Strijker Oosterveen

Bakker Hendrik Strijker trouwde in 1922 met Luitje Oosterveen van Kolderveen.

De oven van bakker Hendrik Strijker en zijn voorgangers bestond uit een stenen wand. Daaromheen een 10 cm dikke zandlaag en daaromheen weer stenen. Om de oven te verwarmen werden er 5 dikke takkenbossen in de oven verbrand. Als de oven dan heet genoeg was werden de nagloeïende takken en asresten nauwkeurig uit de oven verwijderd en werd het brooddeeg in de oven gedaan. Was het brood gebakken dan was de oven nog heet genoeg voor een tweede baksel. Moest er meer gebakken worden dan werd de oven eerst weer verhit met takkenbossen. Het laatste baksel op een dag was altijd roggebrood. Dat deeg deed men in de oven en met de rest van het deeg smeerde men alle kieren van de oven dicht zodat de warmte in de oven goed behouden bleef. Het roggebrood bleef minimaal 12 uren, dus tot de andere morgen in de oven. Dan werd eerst het roggebrood uit de oven gehaald en begon men weer opnieuw met de takkenbossen enz.

Na enige tijd heeft Hendrik Strijker een nieuwe oven gebouwd die vanaf de buitenzijde gestookt werd met briketten. Na het vertrek van vader en zoon Duker werden de briketten meestal opgeslagen in het voormalige boerderijgedeelte.

Hendrik Strijker en Luitje Oosterveen kregen samen 10 kinderen. In die jaren waren er 5 bakkers in Nijeveen/Kolderveen, die allen hun brood uit ventten en enige kruideniers die ook

Wolter Strijker, Albertje Moes.

brood verkochten. Bakker Hendrik Strijker ventte alleen langs de Dorpsstraat, de Veendijk en de Buitenvaart. Bijna al zijn kinderen hebben daarbij langere of korte tijd aan meegewerkt, meestal met een bakfiets. In de vijftiger jaren werd daarbij voor het eerst gebruik gemaakt van een auto. In die tijd waren de bakkers Klomp en daarna Lolke Tuut in Kolderveen gestopt en ventte Strijker ook in Kolderveen en de Bovenboeren.

In 1955 werd het oude voormalige boerderijgedeelte gesloopt en opgeruimd. In 1965 en 1974 vonden er belangrijke uitbreidingen plaats, waardoor men, naast het woongedeelte, de beschikking kreeg over ruim 320 vierkante meter vloeroppervlakte voor de totale bakkerij activiteiten.

In 1965 heeft Hendrik Strijker het bedrijf overgedragen aan zijn zonen Gerard en Wolter en vertrok hij met Luitje naar Griffestuk nr. 2. Wolter trouwde in 1965 met Albertje Moes uit Diever en zij waren de volgende bewoners op Dorpsstraat 13. Zij kregen 2 zonen, Henry en Harry. Na hun schooljaren gingen beide jongens in het bedrijf meewerken.

Nadat men in Nijeveen werd aangesloten op aardgas hebben Gerard en Wolter een nieuwe oven in de bakkerij geplaatst. Daarmee waren ze verlost van het smerige zwarte kolenstof, een zeer belangrijke verbetering voor de bakkers.

In 1976 stopte bakker Hoornstra met zijn bedrijf op Dorpsstraat 71. Gerard en zijn vrouw Annie Vink namen die zaak over en zij gingen daar zelfstandig verder. Evenals voordien bleef

Gerard venten bij alle klanten in de buitengebieden.

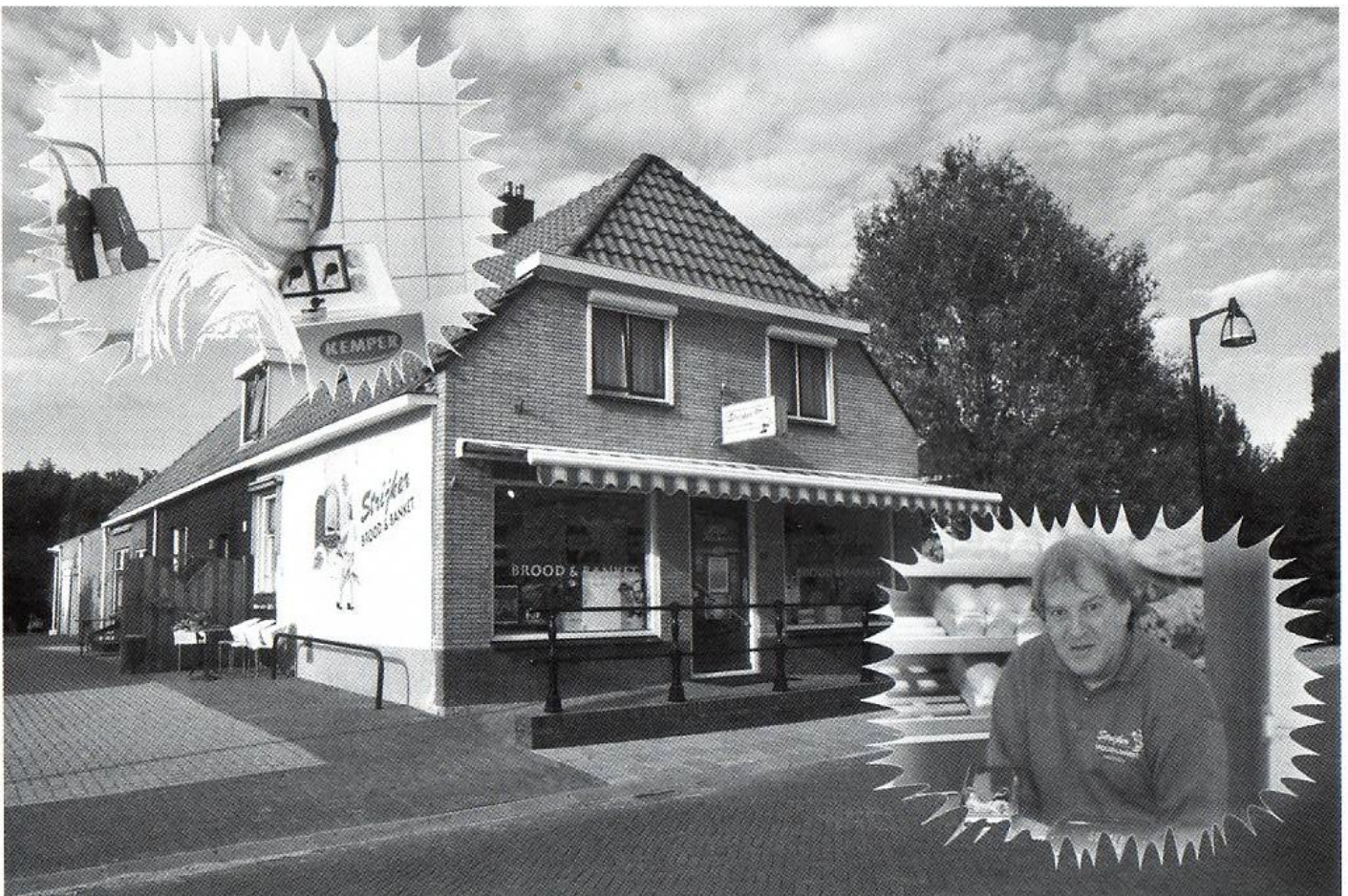
Wolter neemt dan een zeer belangrijke beslissing, vanaf dat moment ging de Bakkerij, Dorpsstraat 13, niet meer venten met hun broden. Nu, 35 jaren later, vinden we het heel normaal om zelf ons brood te halen. Maar in 1976 zal de bakker vast met enige spanning naar de klanten uitgekeken hebben, nadat die klant het honderden jaren thuis bezorgd kreeg. Maar de klant had er geen enkele moeite mee, als het brood maar vroeg uit de oven was. Dat betekende dat de bakker 's nachts om 3 uur voor de oven stond en in het weekend nog een paar uur eerder.

Hoewel zoon Henry al vanaf 1991 mede-eigenaar was, droeg Wolter Strijker in 2001 de bakkerij helemaal over aan Henry. Zo voor het oog veranderde er weinig, Wolter, Albertje en broer Harry bleven mee helpen in het zaak, maar Henry is vanaf die tijd de bakker/eigenaar van het bedrijf.

Een van de nieuwe ontwikkelingen waar de jonge ondernemer mee te maken kreeg was de automatisering. Hij benut deze nieuwe mogelijkheden bij het afwegen van deeg, opslaan van samenstellingen, de rijsautomaten, spiraalkneders en betaalsystemen. Kort gezegd: De bakker hanteert verbeterde technieken maar hij behoudt een ambachtelijk vak.

En wij, de klanten, hopen zo nog jaren in ons eigen dorp bij onze eigen bakker, dagelijks onze bakkerijproducten te kunnen blijven kopen.

Kadebe

Bakkerij